



ADVIES Nr. 1.815

Zitting van dinsdag 30 oktober 2012

Relancestrategie – Verschuiving van bijdragevermindering bij onvolledige kwartaalprestaties naar lage lonen

x

x

x

2.577-1

A D V I E S Nr. 1.815

Onderwerp : Relancestrategie – Verschuiving van bijdragevermindering bij onvolledige kwartaalprestaties naar lage lonen

In uitvoering van advies nr. 1.814 van 25 september 2012, heeft mevrouw M. DE CONINCK, minister van Werk, in het kader van een adviesaanvraag over diverse ontwerpen van koninklijk besluit met betrekking tot de relancestrategie, het advies van de Raad gevraagd over een ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 16 mei 2003 tot uitvoering van het hoofdstuk 7 van titel IV van de programmawet van 24 december 2022(I), betreffende de harmonisering en vereenvoudiging van de regelingen inzake verminderingen van de sociale zekerheidsprestaties.

De bespreking van dit dossier werd toevertrouwd aan de commissie Individuele Arbeidsverhoudingen/Sociale Zekerheid.

Tijdens de werkzaamheden kon de commissie rekenen op de bereidwillige medewerking van vertegenwoordigers van de RSZ en de Beleidscel Werk.

Op verslag van die commissie heeft de Raad op 30 oktober 2012 navolgend advies uitgebracht.

x

x

x

ADVIES VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

I. ONDERWERP EN DRAAGWIJDTE VAN DE ADVIESAANVRAAG

A. De adviesaanvraag van de Minister van Werk

In uitvoering van advies nr. 1.814 van 25 september 2012, heeft mevrouw M. DE CONINCK, minister van Werk, in het kader van een adviesaanvraag over diverse ontwerpen van koninklijk besluit met betrekking tot de relancestrategie, het advies van de Raad gevraagd over een ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 16 mei 2003 tot uitvoering van het hoofdstuk 7 van titel IV van de programmawet van 24 december 2022(l), betreffende de harmonisering en vereenvoudiging van de regelingen inzake verminderingen van de sociale zekerheidsprestaties.

Momenteel wordt zowel voor de structurele vermindering (Ps) als voor de doelgroepvermindering (Pg) bij de berekening, naast de prestatiebreuk (μ) van de tewerkstellingslijn, rekening gehouden met een vaste multiplicatiefactor ($1/\beta$) die het mogelijk maakt, afhankelijk van de geleverde arbeidsprestaties van de verschillende tewerkstellingen, af te wijken van een strikt proportionele vermindering van de bijdragen. Momenteel bedraagt het voordeel aan bijdragevermindering 25% bij deeltijds werk.

Het voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit voorziet in een aanpassing van die berekeningsmethode van het bedrag van de structurele en doelgroepvermindering bij onvoldoende kwartaalprestaties naar een meer pro rata toepassing. Het saldo hiervan zou worden ingezet voor een versterking van de lage-looncomponent van de structurele bijdragevermindering. In het ontwerp van koninklijk besluit zijn daarvoor een aantal parameters onder voorbehoud ingevuld, omdat die pas definitief kunnen worden vastgelegd na het advies van de Raad hierover.

Hiervoor werden diverse scenario's gesimuleerd door de RSZ. De regering gaat uit van een enveloppe van 55 miljoen euro die zou kunnen worden ingezet voor het versterken van de lagelonencomponent van de structurele vermindering, maar heeft beslist dat dit bedrag kan worden verhoogd tot respectievelijk 69 en 95 miljoen euro, in overleg met de sociale partners.

B. Bespreking van de verschillende scenario's

1. De Raad constateert dat hem, zoals gevraagd in advies nr. 1.814, in het kader van voornoemde adviesaanvraag, diverse simulaties zijn voorgelegd door de RSZ, die een verschuiving voorzien van de lastenverlaging bij onvolledige kwartaalprestaties naar de lage lonen. Uit die verschillende scenario's heeft hij er drie in het bijzonder onderzocht, die hierna worden besproken.

Hij wijst erop dat de operatie, volgens de regering, budgettair neutraal dient te zijn en dat de enveloppe die vanaf 2014 in het kader van de Staatshervorming zal worden overgedragen aan de gewesten mee in rekening moet worden gebracht.

Het scenario dat de regering voorstelt (scenario 1) brengt het voordeel aan bijdragevermindering voor de structurele vermindering van 25% op 18% voor deeltijdse prestaties tot 55% van een voltijdse tewerkstelling. Voor de doelgroepverminderingen wordt een meer pro rata regeling gehanteerd. In dit scenario wordt, volgens de simulaties van de RSZ, 54,66 miljoen euro vrijgemaakt voor een versterking van de lagelooncomponent in de structurele bijdragevermindering.

Daarnaast heeft de Raad twee alternatieve scenario's onderzocht. In het tweede scenario wordt het voordeel aan bijdragevermindering voor de structurele vermindering en de doelgroepvermindering van 25% op 10% gebracht voor deeltijdse prestaties tot 55%. Hierdoor wordt, volgens de simulaties van de RSZ, 78,71 miljoen euro vrijgemaakt die kan worden aangewend voor een versterking van de lagelooncomponent.

In een derde scenario wordt de berekening van de bijdragevermindering voor de structurele vermindering en de doelgroepvermindering meer pro rata toegepast voor deeltijdse tewerkstelling tot 55% van een voltijdse tewerkstelling. Hierdoor wordt, volgens de simulaties van de RSZ, 165,32 miljoen euro vrijgemaakt voor een versterking van de lagelooncomponent in de structurele bijdragevermindering.

In alle scenario's wordt voor de prestaties tussen 55% en 80% van een voltijdse tewerkstelling het voordeel van de bijdragevermindering geleidelijk opgetrokken. Vanaf 80% tewerkstelling sluit de bijdragevermindering terug aan bij die van een voltijdse tewerkstelling.

2. De Raad wijst erop dat alle simulaties van de RSZ globaal zijn berekend voor alle categorieën.

Hij meent dat het beter had geweest indien die simulaties zouden zijn berekend voor alle categorieën apart, namelijk categorie 1 (privé-sector), categorie 2 (sociale maribel) en categorie 3 (beschutte werkplaatsen), zodat de bedragen die worden vrijgemaakt door de verschuiving van het voordeel voor deeltijdse tewerkstelling naar een versterking van de lage lonen per categorie zouden kunnen worden bepaald.

Hij herinnert eraan dat hij deze benadering steeds heeft gehanteerd, onder meer in advies nr. 1.705 over de vereenvoudiging van de banenplannen, de bijdrageverminderingen en de activering van de werkloosheidsverminderingen. Bovendien kan met deze werkwijze ook rekening worden gehouden met de budgettaire impact van andere maatregelen die inzake bijdrageverminderingen voor bepaalde categorieën recent zijn genomen.

II. STANDPUNT VAN DE RAAD

De Nationale Arbeidsraad heeft de adviesaanvraag van de minister met bijzondere aandacht onderzocht.

Over de verschillende scenario's zijn de werknemers- en werkgeversorganisaties vertegenwoordigd in de Nationale Arbeidsraad niet tot een eensgezind standpunt kunnen komen.

A. Standpunt van de leden die de werknemersorganisaties vertegenwoordigen

De leden die de werknemersorganisaties vertegenwoordigen vinden om verschillende redenen dat scenario 3 de voorkeur geniet, mits verfijning naar de diverse categorieën voor de structurele bijdragevermindering (en inz. categorie 3 voor de beschutte werkplaatsen):

- Het is eenvoudiger en transparanter, want de bijdragevermindering voor de structurele bijdragevermindering en die van de doelgroepen hanteren dezelfde coëfficiënten, daar waar in het eerste scenario een verschillende techniek wordt gehanteerd voor de structurele en de doelgroepvermindering, hetgeen de complexiteit aanzienlijk verhoogt.

- Het is consequenter omdat het niet langer kleine deeltijdse uurroosters <55% extra subsidieert, tussen 55-80% geleidelijk de stimulans verhoogt, en vanaf 80% de volledige incentive toekent. Daardoor zien werkgevers die hun deeltijdse werknemers contracten aanbieden met meer uren, zich minder geconfronteerd met een daling van de bijdragevermindering.
- Het spoort met de conclusies van de studies van het Planbureau, de Nationale Bank en de aanbevelingen van tal van Europese en internationale instellingen, die aantonen dat bijdragevermindering voor lage lonen meest effectief is voor de tewerkstelling. Dit geldt des te meer op de Belgische arbeidsmarkt die, meer dan in andere landen, gekenmerkt wordt door een sterk verschil in werkloosheidsgraad ten nadele van de laagstgeschoolden.
- De 165,32 miljoen euro die extra zouden toegekend worden aan de lage lonen, zouden ook meer dan voldoende zijn om de kost van een bruto verhoging van het minimumloon en afbouw van de lagere jeugdlonen voor de betrokken werkgevers te compenseren.

B. Standpunt van de leden die de werkgeversorganisaties vertegenwoordigen

De leden die de werkgeversorganisaties vertegenwoordigen hebben kennis genomen van de beslissing van de regering om de berekeningswijze van het bedrag van de structurele bijdragevermindering en de doelgroepverminderingen bij onvolledige kwartaalprestaties aan te passen.

In hun brief van 3 juli ll. sommen de sociale partners in de schoot van de Groep van Tien 8 werven op waarover zij in de Groep van Tien wensen te overleggen met het oog op het vinden van een globaal akkoord. Hierbij wordt o.a. de "heroriëntering van bepaalde lastenverlagingen" genoemd.

In het licht van deze brief geven de leden van de werkgeversorganisaties dan ook een negatief advies op de adviesaanvraag van de regering. Zij herhalen de vraag van de leden van de Groep van Tien om deze materie mee te nemen in de globale discussies die in het kader van een globaal akkoord zullen plaatsvinden en behouden zich het recht voor om zich hierover op een later tijdstip ten gronde uit te spreken.

Zij nemen akte van de beweegreden van de regering om de extra vermindering van bijdragen voor deeltijds werk te temperen om werkgevers aan te zetten meer voltijdse of 4/5^e contracten aan te bieden. Op die manier zouden, volgens de regering, meer kansen worden gegeven aan deeltijdse werknemers die graag meer zouden werken.

De leden die de werkgeversorganisaties vertegenwoordigen zijn van oordeel dat deze doelstelling niet kan gerealiseerd worden louter door het eenzijdig verhogen van de loonkost voor de werkgevers. Dit heeft geen invloed op de keuze van werknemers om in een deeltijds regime te werken. Wil men de voltijdse arbeid aanmoedigen, dan moet men ook initiatieven naar de werknemers toe nemen, wat niet gebeurt.

Daarnaast stellen zij vast dat de regering het uitgespaarde saldo wil integreren in de enveloppe voor het versterken van de lagelooncomponent van de structurele vermindering.

De leden die de werkgeversorganisaties vertegenwoordigen onderstrepen het belang van de structurele bijdragevermindering. Deze heeft als voordeel dat ze onbeperkt is in de tijd, eenvoudig, transparant en efficiënt. Het verlagen van de lasten op arbeid en het transparanter maken van onze reële loonkost is van belang voor het behoud van de tewerkstelling en de creatie van bijkomende jobs.

De huidige “stop-and-go”-politiek met betrekking tot de loonkost en lastenverlaging is nefast voor het ondernemersvertrouwen. Naast de aangekondigde verschuivingen binnen de bestaande doelgroepverminderingen voor ouderen en jongeren zal ook het terugschroeven van de gunstigere behandeling van de onvolledige kwartaalprestaties in de structurele bijdragevermindering een belangrijke impact hebben op de loonkost van vele ondernemingen in bepaalde sectoren. Op het niveau van de betrokken ondernemingen is er geen volledige compensatie gegarandeerd door een versterking van de lage looncomponent in de structurele bijdragevermindering.

Het “Technisch verslag van het Secretariaat van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven over de maximale beschikbare marges voor de loonkostenontwikkeling” van 8 november 2011 geeft aan dat onze loonkosten in de periode 2011-2012 voor de vierde keer op rij sneller zullen evolueren dan het gemiddelde van onze drie buurlanden Duitsland, Frankrijk en Nederland. Sinds 2005 heeft de Belgische economie een bijkomende loonkostenhandicap opgebouwd die in 2011-2012 oploopt tot maar liefst 4,6%. Dit komt bovenop de historische loonkostenhandicap die al bestond vóór de invoering van de wet op de loonnorm van 1996.

Deze hoge lastendruk is nefast voor het concurrentievermogen, de economie en de werkgelegenheid. Conform de Wet van 1996 moet het afbouwen van de loonkosthandicap de eerste prioriteit blijven. Het ontwerp van Koninklijk Besluit alleen draagt daar op geen enkele wijze toe bij en zou dan ook in de ruimere discussie van een globaal akkoord ingebed moeten worden met het oog op een evenwichtig akkoord inzake (verschuiving van bestaande en oriëntatie van bijkomende) lastenverlagingen.

C. Legistieke opmerking bij het ontwerp van koninklijk besluit

De Raad merkt tot slot op dat in artikel 2, 1^o, 3^{de} en 4^{de} lid van het voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit zowel voor de structurele bijdragevermindering als voor de doelgroepvermindering de volgende zin moet worden toegevoegd: "als de mu(glob) kleiner is dan 0,55 dan is beta gelijk aan [1,18]".
